N°. 104. A°. 1838.

ZATURDAG, den 29sten DECEMBER.

Nieuwe Surinaamsche Courant.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

Burgerlijke - Stand.

PARAMARIBO, *den 27 December 1838.*

Heden zijn in *Ondertrouw* opgenomen: JACOB SALOMON SWIJT, geboren te *Amsterdam*, en REBECCA JACOB SAMSON, geboren te *Suriname*; beide alhier woonachtig.

De Ambtenaar van den Burgerlijken Stand,
T. M. SCHOTBORGH.

Plaatselijke Policie.

Bij gelegenheid van de op handen zijnde *OUDE- en NIEUWEJAARS-DAGEN*, worden de Ingezetenen dezer Stad herinnerd aan de Publicatie van 19/25 November 1828, inhoudende verbod *om binnen den omtrek der stad* VUURWAPEN, *of* VUURWERKEN *onder welke benaming ook af te schieten of op te laten.*

De ondergeteekende vertrouwt dat Ouders, Voogden en hoofden van Huisgezinnen, ter wegneming van alle gevaar, hetwelk door het afsteken of oplaten van Vuurwerken, kan ontstaan, hunner zijds zullen medewerken tot handhaving van gezegd verbod; terwijl hij zijner zijds de bevelen heeft gegeven, dat door de Policie op het nakomen van dit verbod worde gewaakt.

Paramaribo, den 26 December 1838.

De Procureur Generaal ad interim *der Kolonie* SURINAME,
P. FIERS SMEDING.

Eerste Oproeping.

De Commissie van INSCHRIJVING EN VRIJSTELLING voor de SCHUTTERIJ van *Paramaribo*, benoemd door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal *ad interim* bij Gouvernements - Order dd. 10 dezer, N°. 314 | 19, roept bij dezen op;

Alle vrije Mannelijke Ingezetenen, welke bewijsselijk van *Paramaribo* woonachtig zijn, hetzij zich aldaar doorgaands bevindelijk ophouden, of hun verblijf hebben, voor zoo verre zij namelijk op den 1sten Januarij 1839, den vollen ouderdom van *achttien* jaren zullen bereikt hebben, en alzoo hun *Negentiende* jaar zullen zijn ingetreden, en die hun *Negen en Veertigste* nog niet zullen hebben bereikt, en alzoo hun *Vijftigste* nog niet zullen zijn ingetreden, welke nog niet in de Schutterij zijn ingelijfd, van welken rang, staat of orde zij ook zijn mogen, zonder onderscheid of zij vermeenen mogten, al dan niet tot de Vrijgestelde te behooren, met uitzondering nogthans van zoodanige, welke volgens Art. 3 van het *Reglement voor de Schutterij*, gearresteerd den 31sten December 1835 en 13 Mei 1836, of van schriftelijke PRIMA VRIJSTELLING van de Commissie van Inschrijving en Vrijstelling dd. 6 Februarij 1837 en 29 Januarij 1838, voorzien zijn.

Zij zal hare *eerste* zitting houden op Maandag den 7den Januarij 1839, des morgens van 10 tot 1 uren, in het lokaal van het voormalig Gemeente Bestuur en hare werkzaamheden voor die zitting bepalen, tot de personen wier namen aanvangen met de letters A. B. C. D. E. F. G. H. J. K. en L.

De voor de Commissie verschijnende, zullen de Letters en het Nummer hunner Woonplaats, en den naam der Straten moeten opgeven.

Paramaribo, den 27 December 1838.

Namens de Commissie van Inschrijving en Vrijstelling voornoemd,
De Secretaris,
H. BENJAMINS.

Buitenlandsche Nieuwstijdingen.

Nederlanden.

BREDA, 15 October.

In een engelsch dagblad vindt men de volgende statistieke opgave:

Men heeft opgemerkt, dat in eenen ouderdom van 62 jaren het getal der levende ongehuwden mannen tot dat er gehuwden staat, als 22 tot 38; op 70 jaren staat hetzelve, als 11 tot 37; dezelfde verhouding bestaat ten opzigte der vrouwen, zoo dat het huwelijk allezins voordeelig schijnt, om lang televen. Vroeger was een vijfde gedeelte der sterfgevallen te Londen het gevolg van koortsen, thans is zulks op één een en twintigste, of één acht en twintigste gedeelte verminderd; daarentegen is thans het tiende gedeelte der sterfgevallen een gevolg van ontstekingen, waarvan men vroeger zelden hoorde. Voor de ontdekking der vaccine, door doctor *Jenner*, was een tiende der sterfgevallen bij kinderen het gevolg der kinderpokken; thans is zulks één vijf en twintigste; voor die ontdekking stierven daarna jaarlijks 19,000 personen of wel 93 per duizend der bevolking.

De sterfgevallen, ten gevolge eener geweldadige verwonding, te Londen worden tegenwoordig jaarlijks op 400 berekend. Van 1680 tot 1699 bedroeg het, al meer en meer, sedert dien tijd, toegenomen aantal zelfmoorden 238; van 1720 tot 1740, onder de regeringen van *George I* en *George II*, 484, en van 1820 tot 1829, 381. Het grootste getal der geweldadige sterfgevallen heeft in junij en julij plaats; het geringste tusschen october en november, hetwelk het daaromtrent gekoesterde gevoelen wederlegt.

— De regerende hertog van Lucca, een neef van den Koning van Napels, is te Londen aangekomen en door den Prins en Prinses van Capua ontvangen. Zoo men zegt zou hij het besluit van den Koning van Napels medebrengen, om de prinses van Capua aan deszelfs hof te ontvangen.

— Te Londen had men tijdingen uit Quebec en Montreal, tot den 10den September, houdende dat er weder tee zulks manschappen en krijgsvoorraad uit de Vereenigde Staten in Opper-Kanada waren binnengekomen, waaruit bleek dat de oproerlingen nog niet rustig waren.

Frankrijk.

PARIJS, 11 October.

Er wordt veel gesproken van een plan van prins Metternich, strekkende om, even als in Duitschland, in Italie een verbond op te rigten, en wel onder het voorzitterschap van Oostenrijk.

Hetzelve zoude in het geheel 24 stemmen bevatten, verdeeld als volgt:

Piemont en Sardinië 5; Napels en Sicilië 5; Pausselijke staten 3; Toskane 2; Parma 1; Lucca 1; en het Lombardisch-Venetiaansch koningrijk 7 stemmen.

Dit verbond zoude een eigen leger bezitten. Ieder der staten zoude onafhankelijk zijn, maar wegens staatkundige en nationaliteits-vraagpunten aan de uitspraak van het verbond onderworpen worden.

In tijd van vrede, zoude het bondsleger bestaan uit 136,000 man, in tijd van oorlog zoude dit getal worden verdubbeld. De contingenten zouden worden verdeeld als volgt:

Voet van vrede:

Piemont en Sardinië 30,000; Napels en Sicilië 30,000; Pausselijke staten 15,000; Toskane 8,000; Parma 2,000; Lucca 1,000, en het Lombardisch-Venetiaansch koningrijk 50,000 man.

Piemont en Napels zouden de eenigste staten zijn, welke te dezen nog zwarigheden opperen, maar men vertrouwt, dat dezelve binnen weinige maanden hunne toestemming zullen geven. De zaak is te Milaan in overweging genomen. Een algemeen douanen-stelsel zoude even, als in Duitschland, deze confederatie kracht bijzetten, waarvan het hoofddoel zoude zijn, Frankrijk hoe langer hoe meer te isoleren, en hetzelve des noods met twee bondslegers, het Duitsche en het Italiaansche, in dwang te houden. (*Men herinnert zich het plan, aan den keizer van Rusland toegeschreven om Frankrijk in een aantal koningrijkjes te verdeelen.*)

Mengelingen.

ONTMOETING VAN LEKAIN IN PROVENCE.

De drommel hale het handwerk! Niets spelen dan knechts-, boeren- en soldaten-rollen, brieven bestellen en stoelen regtzetten; de heerlijkste tirades hooren opzeggen, en er niet meer dan een kaal *ja* of *neen* op maren antwoorden, en dat terwijl men de aandrift van het kunstgevoel, den God in zijnen boezem, gevoelt!" riep mismoedig Dogard, een der ondergeschikte tooneelisten van den schouwburg te *Marseille*. »Ik mag mij beroemen eene welgemaakte gestalte te bezitten," dus ging hij voort; »ik heb kracht en ziel; ik ken de eerste rollen uit alle treurspelen van buiten. Waarlijk, de vermogens zijn het niet, waaraan het mij ontbreekt, maar alleen de gelegenheid om mijne gaven, voor het oog van het publiek te ontwikkelen!"

Des anderen daags had Dogard de beste rol van zijnen kleinen werkkring te vervullen. De liegeerte, om uit te munten, verleidde hem, dezelve met al de hartstogtelijkheid en al de stoutheid van eenen tooneelheld te spelen. Zijn onpassend voorwaarts dringen maakte hem belagchelijk — hij werd uitgefloten.

Omstreeks dien zelfden tijd bragt een tooneelnieuws van het uiterste aanbelang geheel *Marseille* in beweging: »Lekain zou in *Provence* gastrollen komen geven." In het jaar 1774 had men drie weken noodig, om van *Marseille* naar *Parijs* te reizen; weinig menschen ondernamen zoo ver eene reis, en derhalve was het getal dergenen, die den grooten kunstenaar op het *Theatre Français* gezien hadden, uiterst gering.

Dienzelfden avond, toen Dogard, uitgesloten werd, had de Directeur van Lekain eenen brief ontvangen, welken hij, tusschen de schermen, aan zijn tooneelgezelschap had voorgelezen. De beroemde treurspeler verwittigde hem daarin, dat zijn reis naar *Provence* acht dagen lang uitgesteld geworden was, en verzocht hem, zijnen nimmer ontgeloot, den Directeur van den schouwburg te *Aix*, die hem reeds den volgenden dag verwachtte, van dit verwijl kennis te willen geven.

Een kwartier uurs daarna riep de tooneelmeester Dogard terzijde, gaf hem eenen brief, hem daarbij belastende, dien oogenblikkelijk aan den voerman, die den anderen morgen naar *Aix* vertrok, te brengen, en denzelven op het gemoed te drukken, dien terstond na zijne aankomst aan den Theater-directeur ter hand te stellen.

Morrend ontving Dogard den vernederenden last, en stortte, terwijl hij dien ging uitvoeren, onderweg zijne gal al scheldende uit. — Plotseling echter scheen een lichtstraal de wolken van zijnen toorn te verdrijven. » Waarlijk, dat denkbeeld is iets, hetwelk mij door eene magt van boven wordt ingegeven!" riep hij, vol geestdrift. » Maar, gewaagd is het, zeer gewaagd," voegde hij er bedenkelijk bij. » Evenwel, het zij zoo!" besloot hij moediglijk; » in mijnen toestand heb ik alles te winnen en niets te verliezen. O heldenmoed en kunstgenie, verleent mij uwen bijstand!"

Hij verscheurde den brief, en meldde den Tooneelmeester, dat hij denzelven naar behooren bezorgd had. Den volgenden morgen verliet hij, met een' wandelstok in de hand, nog vóór zonsopgang *Marseille*, nam te voet den weg aan naar *Aix*, welke stad hij op den middag bereikte, en stelde zich terstond aan den Directeur van den Schouwburg aldaar voor, met de woorden: » Nu, mijn vriend, daar ben ik dan! Ik beloofde heden te komen en heb stiptelijk mijn woord gehouden."

» In de eerste plaats moet ik u verzoeken, mij te willen zeggen, wie gij zijt," vroeg de verwonderde Directeur op een' hoogen toon.

» Wie anders dan Lekain?"

» Wat zegt ge? Gij zoudt Lekain wezen. Gij... O! Mijnheer, dan bid ik duizendmaal om verschooning voor mijne onbeleefde ontvangst. Maar, wie kon ook denken..."

» Dat Lekain in zulk een' toestand te *Aix* verschijnen zou? Niet waar, dat wildet gij zeggen! en gij hebt gelijk; maar dit hangt zeer natuurlijk zamen. Ik was zoo ongelukkig onderweg in handen der rooverbende van Gaspard de Besse te vallen en bijna geheel uitgeplunderd te worden. De schurken hebben mij al mijn geld ontnomen. — 20,000 *francs*, die ik te *Lyon* verdiend had, mijne geheele garderobe, die mij 10,000 kroonen gekost heeft — zelfs mijn rijtuig hebben zij stuk geslagen. Mijn knecht oordeelde raadzaamst, de vlugt te nemen; ik geloof, de kerel loopt nog! — Gij ziet, mijn beste, in welk eenen treurigen toestand de bandieten, die uwe landstreek verpesten, den eersten tragischen kunstenaar van *Frankrijk* gebragt hebben!"

De Directeur wist geene woorden te vinden, krachtig genoeg om hem zijn leedwezen uit te drukken, en bood hem, op het honorarium der gastrollen, welke hij stond te geven, een niet onbeduidend voorschot aan, het welk Dogard zonder bedenken aannam.

Geen uur was er nog verloopen, of geheel *Aix* droeg kennis van Lekain's aankomst en ongeluk. Van alle kanten stroomden bezoeken en dienstaanbiedingen den zoo beroemden kunstenaar toe. De Ridder de Castellane zond zijn eigen' kamerdienaar, om hem te bedienen; alle beurzen stonden hem open, en de Heer de G**, bij wien men in het laatste Carnaval treurspelen gegeven had, schonk hem zelfs de geheele kostbare garderobe van zijn liefhebberijtooneel.

Nadat Dogard door den kamerdienaar van den Chevalier naar de eerste mode gekapt was, en eene rijke kleeding had aangetrokken, deed zich zijne inderdaad schoone gestalte allergunstigst voor, en allen, die hem naar de repetitie zagen gaan, vooral de vrouwen, bewonderden hem.

» Ja, zoo," riep de Directeur, toen hij binnentrad, hem toe, » zoo heb ik mij den beroemden Lekain steeds verbeeld; groot, rijzig, welgemaakt en slank. Wel is waar heb ik onlangs eene recensie gelezen, waarin gij als klein, dik en leelijk afgeschilderd werd; doch dat was alles laster, ik vermoedde het terstond; alles kwaadaardige laster!"

» Verdiensten hebben altijd benijders. Ik ken die recensie; Marmontel heeft ze geschreven, tot dank, dat ik zoo goed geweest was, zijne verzen te verbeteren. Gelukkig behoef ik mij slechts te vertoonen, om deze voorgevens te weêrleggen."

Op den dag, toen hij voor het eerst zou optreden, was het publiek in digte drommen naar den schouwburg gestroomd, ten einde den beroemden Lekain als *Nero* te bewonderen. Dogard had zich des middags een goed diner doen opdisschen; een paar fleschen champagne gaven hem moed en vuur. Hij betrad het tooneel met veel zelfvertrouwen, en declameerde niet zonder smaak, maar liet het ook niet aan overdrijving en wonderlijk gebarenspel ontbreken. Het publiek was verrukt klapte en stampte met handen en voeten, en barstte in luidruchtige *bravo's* uit. Nog nimmer was aan eenig tooneelspeler te *Aix* zoo veel geestdrift en toejuiging te beurt gevallen. De voornaamste jonge lieden der stad haalden hem, na de voorstelling, uit den schouwburg af, en voerden hem in zegepraal naar een logement, waar zij een prachtig souper besteld hadden. De hooggeschatte kunstenaar was de koning van het feest. Na het maal werd er gespeeld, en Dogard won 300 *louisd'or* in het *lansquenet*.

» Ik had toch niet gedacht," zeide Dogard den volgenden morgen tot zichzelven, » dat het zoo gemakkelijk was, een groot man te worden!"

Even luisterrijk als zijn *début* vielen ook zijne volgende optredingen uit. Men trok hem in alle gezelschappen, eerde hem boven allen, en vooral de vrouwen namen hem in hare bescherming. Op den dag, die tot zijne zesde verschijning bepaald was, ontving hij des morgens een biljet, waarin eene nog jonge weduwe, die dan jaarlijksche renten een inkomen van 15,000 *livres* bezat, hem, in verbloemde bewoordingen, hare hand aanbood, indien hij besluiten kon het tooneel te verlaten en met haar op haar kasteel bij *Nizza* te gaan wonen. Zij bescheidde hem op eene schaars bezochte wandelplaats, waar hij haar zou kunnen zien en spreken.

Dien zelfden dag kwam een reiziger voor het logement: *de zwarte Muilezel*, destijds het beroemdste der stad *Aix*, aan, en las met verbazing een aldaar aangeplakt lang komediebiljet, hetwelk de zesde gastrol van den Heer Lekain, Tooneelist des Konings en eersten Treurspeler van *Frankrijk*, in hoogdravende bewoordingen aankondigde. De aangekomen vreemdeling verlangde drie kamers; maar de kastelein gaf zijn leedwezen te kennen, dat hij slechts één vertrek over had, vermits zijn geheele huis met gasten uit de nabuurschap bezet was, die naar *Aix* gekomen waren, om Lekain te bewonderen. » Zijne eerste verdieping," zeide hij, » werd door dien beroemden tooneelkunstenaar zelven bewoond." De verbazing van den vreemdeling scheen door deze mededeeling tot den hoogsten trap gebragt. Hij deed zich het kamertje op de derde verdieping aanwijzen, en steeg vervolgens naar de eerste af, om zijne opwachting bij den Heer Lekain te maken.

» Mijnheer," zeide hij, toen hij bij Dogard binnengelaten was, » heb ik de eer met den beroemden Lekain te spreken?"

» Met hem zelven," hernam Dogard op een' niet weinig fieren toon. » Wat is uwe begeerte?"

» Ik ben een bewonderaar van uwe gaven, Mijnheer!

» Ik dank u, mijn vriend!"

» Wel is waar ben ik slechts een tooneelspeler uit de provincie; maar ik heb eerzucht, en wensch vooruit te komen in mijn loopbaan. Het oordeel van een kenner als gij, Mijnheer, is beslissend. Zou het van uwe goedheid niet te veel gevergd zijn, wanneer ik verzocht een tooneel voor u te mogen opzeggen?"

» Ga uwen gang, mijn vriend! Ik luister."

De vreemdeling declameerde een tooneel uit *Tancredo*. Bij de eerste verzen werd Dogard bleek, vervolgens begon hij te beven; eindelijk viel hij den vreemdeling te voet, met de woorden; » Gij zijt Lekain! Maak mij niet ongelukkig, en vergeef mij mijne vermetelheid!"

De ware Lekain hief hem met goedheid op, en Dogard verhaalde hem opregt, hoe het met de zaak gegaan was.

» Ik zie ten minste," sprak Lekain, nadat de ander ten einde was, » dat gij mijnen naam geen schande hebt aangedaan, en dat gij een schrandere knaap zijt. Overigens is het geen onaardige grap! Wat doet gij mij heden spelen?"

» *Vendôme*."

» Dat is mijne beste rol. Ik ben verlangend die door u te zien uitvoeren."

Na de voorstelling zeide Lekain tot Dogard: » Gij hebt als iemand uit het dolhuis, maar niet zonder *effect* gespeeld. Wie weet, of ik wel, wanneer ik de rol op mijne wijze gegeven had, zoo veel bijval gevonden zou hebben! Gij hebt talent, maar zijt op eenen verkeerden weg. Kom naar *Parijs*! Ik zal uw voorspraak zijn, dat men u late *debuteren*." Dogard dankte voor deze aanbieding.

Den volgenden morgen verscheen hij stiptelijk ten gestelden tijde op het hem door de weduwe gegeven *rendez-vous*. Hij werd met liefde ontvangen: de Dame was naauwelijks 25 jaren oud, had schoone oogen en eene bevallige gestalte. Het gesprek duurde lang, maar reeds bij de eerste woorden was men het eens geworden.

» Gij staat er dan volstrekt op, dat ik het tooneel verlaat?" vroeg eindelijk Dogard.

» Volstrekt."

» Daar het derhalve noch mijne kunst, noch de naam van Lekain geweest is, die mij uw hart gewonnen heeft, zoo durf ik u belijden, Mevrouw dat deze laatste slechts aangenomen en dat mijn ware naam Dogard is." En nu legde hij voor de schoone weduwe eene even opregte bekentenis af, als hij den vorigen dag aan Lekain gedaan had, en eindigde met het verzoek, dat zij hem hare vergiffenis wilde schenken.

Wat vergeeft eene verliefde vrouw niet al! — Acht dagen daarna schonk de weduwe hem hare hand voor het trouw altaar, en Dogard werd een welgezeten en geacht man.

TOENEMENDE BLOEI VAN MARSEILLE.

Weinige steden van Frankrijk hebben in korten tijd zulke vorderingen in koophandel en bevolking gemaakt als *Marseille*: in het jaar 1817 had het naauwelijks 100,000 inwoners, thans 160,000. In het jaar 1836 bedroeg deszelfs invoer 34 millioenen Nederl. ponden suiker, waarvan 25¾ millioen uit de Fransche koloniën; in het jaar 1817 slechts 5 of 6 mill. waarvan 3 of 4 uit de Fransche koloniën. De invoer van koffij bedroeg in 1817 slechts 1 mill. Nederl. ponden, in 1835 daarentegen 8 millioenen.

ENGELSCH BONMOT.

Onlangs werd in *Engeland* een' savonetbal ten verkoop gebragt, van welken, zoo men verzekerde, Napoleon zich bediend had. Een der aanwezigen bezwaarde zich er over, dat de zeepbal al vrij wat afgesleten was. » Geen wonder, » merkte de vendumeester aan, » Napoleon heeft er de geheele wereld mede geschoren.

Scheepstijdingen.

Binnengekomen.

Den 25sten dezer, de Engelsche Schoener *Eliza*, Kapt. John Smith, van Herbice, hebbende 8 dagen reis; Passagier: Giles Dixon.

Te Paramaribo, ter Boekdrukkerij van BOON & Co.